

DRAMAFORSKNING I SVERIGE

Konferensen DiS, Göteborgs universitet, 23-24 oktober 2025

BOOK OF ABSTRACTS

*risk för stora mängder
tvivel en för årstiden
överdriven oro utlyses
härmed å det starkaste*

*varning för laviner
av olust översvämning i
sambandscentralen redan
innan väckarklockan ringt*

*allmänheten bör hålla
varandras händer följa
barnmorskans råd att
bädda mjukt omkring sig*

(Sara Berg, ur *Kvarlevor
av dagen*, 2025)

Program torsdag 23 oktober. Högskolan för scen och musik, Eklandagatan 86

10.30-12.00 Nätverksmöte för drama i högre utbildning (mötesrum 2305)

13.00-13.10 Välkomsthälsning av prefekt Jesper Lundgren (hörsal 2150)

13.10-13.50 Keynote 1: Lars Melin (hörsal 2150)

14.00-14.40 Panelsamtal (hörsal 2150)

Fika 14.40-15.10 i entrén

15.10-16.00 Performance lecture (hörsal 2150)

Komposten eller Det fält som är satt i rörelse.

Annelie Einarsson, Malmö Universitet. Sofia Cedervall, Eva Hallgren, Julia Fries och Malin Larsson, Stockholms universitet.

Kerstin Bragby, Södertörns högskola

16.15-17.15 Parallella valbara sessioner 1

Lokal: 2150

Lokal: 1107

Lokal: 2136

Lokal: 2305

Paperpresentationer

1. Att gestalta föreställningsvärldar. Charlotte Flensburg, Göteborgs universitet.

2. Att motivera vuxnas andraspråksinlärare genom drama och lek. Eva Göksel, Zürich universitet.

Workshop

Att mötas i och genom berättelser - hur man kan bädda mjukt för varandra genom dramapedagogik och berättande i åldersintegrerade grupper. Erika Silfver och Maria Ottosson, dramapedagoger och lärare på Blekinge folkhögskola.

Workshop

Kroppsliga erfarenheter i metaforer – en kollaborativ performance workshop.

Annelie Einarsson, Jimmy Offesson, Jessica Droppe, Malmö universitet.

Workshop

Act Out – new forms of youth empowerment, social inclusion and active participation via forum theatre methodologies. Pia Goldbecker och Sangeeta Chauhan, Forumteaterföreningen i Sverige.

18.30 Gemensam middag till självkostnadspris på restaurangen Andrum, Östra Hamngatan 19

Program fredag 24 oktober, Institutionen för sociologi och arbetsvetenskap, Sprängkullsgatan 25

8.30-8.40 Välkomsthälsning av prefekt Kristian Daneback (Hörsal Husaren)

8.40-9.20 Keynote 2: Emma Engdahl (Husaren)

9.30-10.30 Parallella valbara sessioner 2

Lokal: Husaren

Lokal: Dramasal F010

Lokal: K001

Lokal: K002

Paperpresentationer

1. Mer-än-mänskligt i Sápmi – att fundera kring ett processdrama ur ett ekokritiskt perspektiv. Eva Hallgren, Stockholms universitet.

2. En djupdykning i ett arbetslags upplevelsebaserade undervisning: förändringsteorier och praktik. Pia Andersson, Tone Försund, Helén Söderqvist, Jönköpings och Göteborgs universitet.

Workshop

Hur kan dramapedagogik erbjuda blivande lärare på grund- och gymnasienivå verktyg för att undervisa om sexualitet, samtycke och relationer? Sara Hawén, Göteborgs universitet.

Runda bord-samtal

Dramaturgi som interdisciplinärt språk. Henrik Andersson, Göteborgs universitet.

Workshop

På gemensamt besök i Berättandets rike och Berättelsens värld. Ola Henriksson, Göteborgs universitet.

10.30-11.00 Fika

11.00-12.00 Parallella valbara sessioner 3

Lokal: Husaren

Lokal: Dramasal F010

Lokal: K001

Paperpresentationer

1. Drama och forumspel för utveckling av forskningsfrågor inom masteruppsatser i hälso- och välfärdsstudier/psykosocialt arbete. Margret Lepp, Göteborgs universitet.
2. Bakom våldets paradox. Patrik Nordell, Hörselskadades riksförbund.

Workshop

Att gestalta föreställningsvärldar. Dramapedagogik och skönlitteratur i gymnasieskolans svenskämne. Charlotte Flensburg, Göteborgs universitet.

Paperpresentationer

1. Barns teaterskapande – en estetisk triangulering. Anna Johansson, Mälardalens universitet.
2. Bildningsinriktad undervisning i teater som skolämne på gymnasiet – begreppet undertext som exempel. Pernilla Ahlstrand, Göteborgs universitet. Ninnie Andersson, Stockholms Konstnärliga högskola.

12.15-13.15 Parallella valbara sessioner 4

Lokal: Husaren

Lokal: Dramasal F010

Lokal: K001

Paperpresentationer

1. Är en annan skola möjlig? Nina Dahl-Tallgren, Uniarts Helsingfors. Elsa Szatek, Göteborgs universitet.
2. Sympoiesis of Drama pedagogy, Visuals, Pedagogical Scenography, Stories, Materials, and People. Teodora Salti, University of Lappland.

Workshop + Runda bord-samtal

Drömmen som motstånd – dramapedagogik i en tid av oro. Thomas Karlsson, Ann-Margret Lindgren Johansson, Svea Melin, Stella Larsnäs och Sam Olander, Sturegymnasiet i Halmstad.

Paperpresentationer

1. Manus med maskinen: ChatGPT, kreativitet och kroppsbaserat lärande i teaterklassrummet. Carsten Brosjö.
2. Att bädda mjukt – Återkopplingens roll i teaterundervisning för barn i kulturskolan. Malin Larsson, Stockholms universitet.

13.15-13.30 Avslutning och tack

Att gestalta föreställningsvärldar	4
Att motivera vuxnas andraspråksinlärare genom drama och lek	5
Mer-än-mänskligt i Sápmi – att fundera kring ett processdrama ur ett ekokritiskt perspektiv	6
En djupdykning i ett arbetslags upplevelsebaserade undervisning: förändringsteorier och praktik	7
Bildningsinriktad undervisning i teater som skolämne på gymnasiet – begreppet undertext som exempel	8
Barns teaterskapande – en estetisk triangulering	9
Drama och forumspel för utveckling av forskningsfrågor inom masteruppsatser i hälso- och välfärdsstudier/psykosocialt arbete	10
Bakom våldets paradox.....	11
Är en annan skola möjlig?	12
Symptoiesis of Drama pedagogy, Visuals, Pedagogical Scenography, Stories, Materials, and People.....	13
Att bädda mjukt – Återkopplingens roll i teaterundervisning för barn i kulturskolan...	14
Manus med maskinen: ChatGPT, kreativitet och kroppsbaserat lärande i teaterklassrummet	15
Komposten eller Det fält som är satt i rörelse	16
Dramaturgi som interdisciplinärt språk (Runda Bordssamtal)	17
Att mötas i och genom berättelser (Workshop).....	18
Kroppsliga erfarenheter i metaforer – en kollaborativ performance workshop	19
Drömmen som motstånd – dramapedagogik i en tid av oro.....	20
Att gestalta föreställningsvärldar (Workshop).....	21
Hur kan dramapedagogik erbjuda blivande lärare på grund- och gymnasienivå verktyg för att undervisa om sexualitet, samtycke och relationer? (Workshop)	22
På gemensamt besök i Berättandets rike och Berättelsens värld – lärarstudenter berättar om händelser som berört dem (Workshop)	23
Act Out – new forms of youth empowerment, social inclusion and active participation via forum theatre methodologies (Workshop).....	24

Att gestalta föreställningsvärldar

– mötet mellan dramapedagogik och skönlitteratur i gymnasieskolans svenskundervisning

Charlotte Flensburg, doktorand i ämnesdidaktik och universitetsadjunkt i teaterdidaktik och dramapedagogik, Göteborgs universitet

Kontakt: charlotte.flensburg@gu.se

I tider med nedläggningar av estetiska ämnen i skolan och minskade bidrag till kulturverksamhet i samhället finns ett behov av konstnärliga uttrycksformer som utmanar oss att tänka annorlunda. Biesta menar att skolan idag ägnar sig alltför mycket åt kvalificerings- och socialisationsuppdragen, men glömmer subjektblivandet (Biesta, 2019). Konstnärliga uttrycksformer kan utforskas som en form av didaktik, då de har subjektblivandet i centrum. Ett sådant tillvägagångssätt skulle också kunna utmana och öppna för andra perspektiv eftersom flera tolkningar får möjlighet att leva i rummet samtidigt, utan att någon lyfts fram mer än någon annan. Om vi rent fysiskt kan kliva in i varandras litterära föreställningsvärldar (Langer, 1995) kan vi på ett fördjupat plan lära känna en annan människa och se både ”särskiljande” och ”allmänmänskliga” drag (Svenska, 2025).

Detta abstract utgår ifrån den andra artikeln i min sammanläggningsavhandling. Syftet är att undersöka om mötet mellan dramapedagogik och skönlitteratur kan skapa förståelse för hur konstnärliga uttrycksformer kan bidra till subjektblivande genom bildning som kunskapsprocess. *Kan elever genom dramapedagogiska gestaltningar utveckla textrörlighet och litterära föreställningsvärldar, och i så fall på vilket sätt?*

I denna designstudie kommer två undervisningskoncept att designas, ett kring en roman och ett kring en novell. Varje koncept genomförs i två cykler och både forskaren och svenskläraren undervisar. Undervisningen omfattar dramapedagogiska moment: fysiska gestaltningar, visualiseringar, karaktärsarbete och improvisationer. Dessa kommer att filmas och analyseras enligt *Intertextual content analysis* (ICA) (Halleson & Visén, 2018). De fyra dimensionerna i Langers teori om litterära föreställningsvärldar sammankopplas med Bundys begrepp om *estetiskt engagemang* (2003).

Referenser

Biesta, G. J. J. (2019). *Undervisningens återkomst*. Natur och kultur.

Bundy, P. (2003). Aesthetic Engagement in the Drama Process. *Research in Drama Education: The Journal of Applied Theatre and Performance*, 8(2), 171–181.

<https://doi.org/10.1080/13569780308333>

Halleson, Y., & Visén, P. (2018). Intertextual content analysis: an approach for analysing text-related discussions with regard to movability in reading and how text content is handled. *International Journal of Research & Method in Education*, 41(2), 142–155.

<https://doi.org/10.1080/1743727X.2016.1219981>

Langer, J. A. (1995). *Litterära föreställningsvärldar*. *Litteraturundervisning och litterär förståelse*. Daidalos.

Svenska [läroplan]. (1970). Skolöverstyrelsen. <https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/31215>

Att motivera vuxnas andraspråksinlärare genom drama och lek

Eva Göksel, PhD, Teater Aros (Uppsala), University of Zurich

Kontakt: eva@teateraros.se

I denna presentation delar jag med mig av preliminära reflektioner och erfarenheter från arbetet med lekfulla och performativa metoder i undervisningen i svenska för invandrare (SFI) på nivåerna A, B och C. På Teater Aros samarbetar vi nära med olika SFI-grupper i och kring Uppsala och stöttar både lärare och elever genom att regelbundet hålla dramabaserade språkträningsspass i klassrummet. Under de senaste femton åren har Teater Aros utvecklat Språkmetoden – ett systematiskt arbetssätt för språkinlärning med drama, som syftar till att främja självförtroende, glädje och motivation i språkinlärningen. Eleverna uttrycker ofta att dramaövningarna gör dem mer engagerade och motiverade i sitt språkliga lärande, och vi har observerat tydliga förbättringar i deras muntliga färdigheter och självförtroende i svenska. Som forskare och dramapedagog med ett långvarigt intresse för drama i språkundervisning vill jag nu närma mig detta arbete med en mer analytisk blick. Med utgångspunkt i tidigare forskning (Ziltener, 2011) är mitt mål att bättre förstå hur Språkmetoden fungerar i praktiken och vilka specifika resultat den kan ge för vuxna språkinlärare. Syftet med presentationen är därför tvådelat: att dela med mig av våra erfarenheter från SFIundervisningen, och att få möjlighet att diskutera metoder och frågeställningar med andra forskare och praktiker inom drama och teater. Som ny i denna forskningsprocess ser jag fram emot att utforska hur drama kan fungera som ett hållbart, fantasifullt och stärkande verktyg för vuxna som befinner sig i språkliga och kulturella förändringsprocesser – sammanhang som ofta präglas av osäkerhet, tvivel och längtan efter tillhörighet.

Referenser

Teater Aros. [Hemsida] <https://teateraros.se> Språkmetoden. [Hemsida] <https://sprakmetoden.se>

Sjöström, Manda & Wiklund Matala, Anna-Maria. Metodbok: Språkmetoden på SFI. Teater Aros, 2023. Tillgänglig via: <https://sprakmetoden.se/wp-content/uploads/2025/02/TeaterAros-Metodbok-digital.pdf>

Ziltener, Eva. 2011. Magisteruppsats (opublicerad). Playing with Possibilities: Drama in the Elementary Core French Classroom. University of British Columbia. Tillgänglig online via cIRcle – UBC Theses & Dissertations: <https://open.library.ubc.ca/cIRcle/collections/ubctheses/24/items/1.0071612>

Mer-än-mänskligt i Sápmi – att fundera kring ett processdrama ur ett ekokritiskt perspektiv

Eva Hallgren, Fil dr. och Lektor i drama, Institutionen för ämnesdidaktik, Stockholms Universitet.

Kontakt: eva.hallgren@su.se

Vad innebär det att äga något? Vad kan du äga? Vem kan äga vem? Hur kan vi visa att vi äger något? Hur känns det att äga något? Kan vi äga naturen? Hur kan vi tolka placeringen av en samisk flagga på ett fjäll i Sverige i en musikvideo av Sofia Janok?

Detta paper undersöker förhållandet mellan människor och de mer-än-mänskliga i kontexten i ett processdrama som utspelar sig i Sápmi. Trots att samerna har levt i Sápmi sedan inlandsisen drog sig tillbaka säger de inte att de äger marken. Men vem gör det? Med utgångspunkt i ekokritiska perspektiv som utmanar antropocentrism (Bennet, 2010; Morton, 2017) utforskar denna artikel hur processdramat möjliggjorde ekologisk medvetenhet, inklusive ekologisk intimitet, solidaritet och magi (Illeris, 2022) när universitetsstudenter utforskade konceptet "att äga marken" gällande Sápmi. I linje med UNESCOs uppmaning att lära av urfolks förståelsen av naturen (UNESCO, 2019) undersöker artikeln hur fantasi kan främja nya sätt att förstå världen. Historieskapande och framtidsskapande (Danckwardt-Lillieström, 2024) blev centrala aspekter i detta arbete.

En djupdykning i ett arbetslags upplevelsebaserade undervisning: förändringsteorier och praktik

Pia Andersson, Dr i arbetsvetenskap. Högskolan för lärande och kommunikation, Jönköping University: pia.andersson@ju.se

Tone Forsund, Fil mag. i konfliktlösning. Institutionen för sociologi och arbetsvetenskap, Göteborgs Universitet: tone.forsund@socav.gu.se

Helén Söderqvist, adjunkt. Institutionen för pedagogik och specialpedagogik, Göteborgs Universitet: helen.soderqvist@gu.se

I en tid då estetiska ämnen riskerar att trängas undan från lärarutbildningen, samtidigt som samhällsklimatet präglas av oro, förenklingar och krav på starka ledare, blir det desto viktigare att formulera värdet av dramapedagogik i högre utbildning. Detta paper vill därför bidra till en diskussion om hur dramapedagogiska praktiker kan befästas och fördjupas över tid, i vår tid. I denna studie undersöks hur ett arbetslag vid en samhällsvetenskaplig institution inom högre utbildning arbetar med upplevelsebaserat lärande genom dramapedagogiska metoder. Dramapedagogik, med inslag såsom rollspel, simuleringar och forumteater, har etablerats som en central del av undervisningen och möjliggör för studenter att bearbeta komplexa frågor på ett sätt som förenar tanke, känsla och handling. Trots långvariga erfarenheter och återkommande positiva utvärderingar är den pedagogiska kunskap som bär upp dessa arbetssätt ofta tyst och förkroppsligad, snarare än explicit formulerad.

Syftet med studien är att synliggöra denna tysta och kollektiva förtrogenhetskunskap samt att analysera hur dramapedagogiken kan befästas och fördjupas över tid. Förändringsteori används som analytiskt ramverk för att undersöka de föreställningar lärare har om vad som gör undervisningen verkningsfull.

Resultaten visar hur arbetslaget, genom den förändringsteoretiska modellen, förmår artikulera, pröva och vidareutveckla sin gemensamma förståelse av undervisningspraktiken. Detta gör det möjligt att inte bara synliggöra tyst kunskap utan också att stärka ett gemensamt lärandeklimat där lärarna fungerar som rollmodeller och aktivt bidrar till varandras utveckling.

Referenser

- Andersson, P., Forsund, T., & Söderqvist, H. (2025). Att arbeta med upplevelsebaserat lärande i universitetsmiljö: förutsättningar och hinder. *Högre utbildning*, 15 (1), 1–8.
- Fjellström, M., & Wester, M. (2019). Universitetslärares skrivande om och för sin undervisning: Drivkrafter, stöd och utmaningar. *Högre utbildning*, 9(1), 20–33.
<https://doi.org/10.23865/hu.v9.1063>
- Funnell, S. C., & Rogers, P. J. (2011). *Purposeful program theory: Effective use of theories of change and logic models* (Vol. 31). Jossey-Bass.
- Polanyi, M. (1967). *The Tacit Dimension*. Anchor Books.
- Torbert, W. R. (2001). The practice of action inquiry. In P. Reason & H. Bradbury (Eds.), *Handbook of action research: Participative inquiry and practice* (s. 250–260). Sage Publications.

Bildningsinriktad undervisning i teater som skolämne på gymnasiet – begreppet undertext som exempel

Pernilla Ahlstrand, lektor pedagogiskt arbete Institutionen för didaktik och pedagogisk profession, Göteborgs universitet: pernilla.ahlstrand@gu.se

Ninnie Andersson, lektor dansdidaktik Institutionen för danspedagogik, Stockholms Konsthögskola: ninnie.andersson@uniarts.se

I föreliggande studie analyseras audio- och filmat material från planering och genomförande av teaterundervisning på gymnasiet. Studiens utgångspunkt är ett praktikteoretiskt perspektiv (Carl-gren, 2021) och analysen utgår ifrån teorin om kategorial bildning och dess senare utveckling kritisk-konstruktiv didaktik (Klafki, 2021). I ett praktikteoretiskt perspektiv beskrivs en praktikgrundad bildningsprocess som det sammanhang, den *kunskapspraktik*, bestående av specifika handlingar och handlingsmönster. ”Kategorial bildning handlar om att utveckla viktiga förståelseformer, kategorier – som begrepp, perspektiv och strukturer- och att samtidigt göra dem meningsfulla för eleverna” (Andrée och Bladh, 2021, s. 84). Den undervisning och de uppgifter som läraren planerar utgör, tillsammans med den interaktion som sker i klassrummet, förutsättningar för behandlingen av ett specifikt kunskapsinnehåll. Metoden *action(re)call* (Ahlstrand, 2015a; 2020) introduceras i syfte att visa hur metoden kan används för att ’packa upp’ begrepp som är förbundna med en viss praktik, i detta fall begreppet *undertext*. Resultatet visar hur metoden *action(re)call* kan användas för att göra ämnesspecifika begrepp tillgängliga för elever och bidra till elever och lärares gemensamma förståelse av begreppen. Det diskuteras vad som kan känneteckna hållbar undervisning i teater analyserat ur ett bildningsinriktat perspektiv. Studien bidrar till att identifiera vad som kan beskrivas som ’god undervisning’ i teaterämnet tillsammans med hur en systematisk återkopplingspraktik kan främja elevernas utveckling.

Referenser:

- Ahlstrand, P. (2015). Inte ett öga torrt” – en studie rörande ämnesdidaktiska val i teaterundervisning. *Forskning om undervisning och lärande*, 3(15), 38–60. <https://doi.org/10.61998/forskul.v3i15.27523>
- Ahlstrand, P. (2020). A method called action(re)call. How and why we use it. *Research in Drama Education*, 25(4), 505–525. <https://doi.org/10.1080/13569783.2020.1779584>
- Andrée, M. & Bladh, G. (2021). Didaktik och didaktiska traditioner. I: M. Andrée, G. Bladh, I. Carl-gren & M. Tväråna (red.) *Ämneslärares arbete. Didaktiska perspektiv*. Natur & Kultur.
- Carl-gren, I. (2021). Bildning och kunskap. I: M. Andrée, G. Bladh, I. Carl-gren & M. Tväråna (red.) *Ämneslärares arbete. Didaktiska perspektiv*. Natur & Kultur.
- Klafki, W. (2021). *Dannelsesteori og didaktik nye studier* (3. udgave, 5. oplag). Klim

Barns teaterskapande – en estetisk triangulering

Anna Johansson, Fil dr. Universitetslektor i pedagogik med inriktning estetiska uttrycksformer, Mälardalens universitet,

Kontakt: anna.l.johansson@mdu.se

Denna presentation baseras på avhandlingen Barns teaterskapande, som handlar om teater som barn själva skapar – utan färdigt manus eller ramberättelse (Johansson, 2023). Att skapa teater är ett kollektivt kunskapande som innebär att lyssna in andras idéer och samtidigt bidra med egna. Processen har starka beröringspunkter med rollek där barnen skapar en gemensam dramatisk värld, en kollektiv lekvärld (jfr Lindqvist, 1995), men i teaterskapandet tar barnen även en tänkt publiks perspektiv. I avhandlingen används begreppet estetisk fördubbling (Østern & Heikkinen, 2001) men för att ytterligare synliggöra publikperspektivet introduceras även ett nytt begrepp: estetisk triangulering. I denna presentation önskar jag samtala om huruvida detta begrepp kan bidra till att verbalisera barns teaterskapande.

Referenser:

Johansson, A. (2023). Barns teaterskapande: En ämnesdidaktisk studie av drama och teater i kulturskolan. [Doktorsavhandling]. Stockholms universitet. <https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:su:diva-216231>

Lindqvist, G. (1995). Lekens estetik: En didaktisk studie om lek och kultur i förskolan. [Doktorsavhandling]. Högskolan i Karlstad.

Østern, A-L., & Heikkinen, H. (2001). The Aesthetic Doubling. I B. Rasmussen, T. Kjolner, V. Rasmusson & H. Heikkinen (Red.), Nordic Voices: In Drama, Theatre and Education (s. 110–123). IDEA 2001.

Drama och forumspel för utveckling av forskningsfrågor inom masteruppsatser i hälso- och välfärdsstudier/psykosocialt arbete

Margret Lepp, Professor Emerita, RN, RNT, PhD, Göteborgs Universitet, Institutionen för vårdvetenskap.

Kontakt: margret.lepp@gu.se

Bakgrund: I denna studie har drama använts som en pedagogisk strategi för att underlätta studenters arbete i tider av oro med sina forskningsfrågor relaterade till deras masteruppsats i psykosocialt arbete. Denna strategi skapar och främjar ett tvärvetenskapligt teamarbete och en tvärvetenskaplig diskussion eftersom studentgruppen representerar en mängd olika yrken.

Syfte: Att beskriva och analysera användningen av drama och forumspel som en undervisningsstrategi för att aktivera studentens praktikbaserade kunskaper, när de utforskar utmaningar inom olika psykosociala områden, för att identifiera och definiera forskningsfrågor för sina masteruppsatser.

Metod: En kvalitativ metod används, bestående av forskarnas deltagande och fältobservationer av en endags dramaworkshop med tre forumspel.

Resultat: Forumspelens innehåll från deltagarnas erfarenheter gjorde att professionell kunskap blev tillgänglig för gruppdiskussion och analys. Processen initierade en tvärvetenskaplig utforskning av identifierade utmaningar tillsammans med möjliga forskningsfrågor utarbetades. Frågor om makt, marginalisering, sårbarhet och egenmakt, inom de psykosociala områdena, blev synliga och konkreta på ett direkt och relevant sätt i pjäserna.

Slutsats: Användning av forumspel ger möjlighet att utveckla forskningsfrågor för masteruppsatser inom hälso- och välfärdsstudier/psykosocialt arbete.

Referenser

Berg, Linda; Höglund Arveklev, Susanna; Larsson, Stina & Lepp, Margret: Dramapedagogik i vårdutbildning – sjuksköterskestudenters lärande i omvårdnad med fokus på bemötande och kommunikation. *Högskolepedagogisk skriftserie 2022:01*

Foss EM, Svalastog AL, Dahl UP, Lepp M. (2025). The Use of Drama for Exploring Research Questions Within Master Theses in Psychosocial Work-A Qualitative Study of a Pedagogical Intervention in Health and Welfare Education. *Scand J Caring Sci.* 2025 Sep;39(3):e70116. doi: 10.1111/scs.70116. PMID: 40954512.

Lepp, Margret; Wigert, Helena; Höglund Arveklev, Susanna; Larsson, Stina & Berg, Linda: Dramapedagogik i specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning mot hälso- och sjukvård för barn och ungdomar – studenters lärande om konflikthantering. *Högskolepedagogisk skriftserie 2022:03*

Lepp, Margret; Larsson, Stina; Höglund Arveklev, Susanna & Berg, Linda: Dramapedagogik i vårdutbildning – sjuksköterskestudenters lärande om konflikthantering. *Högskolepedagogisk skriftserie 2022:02*

Lepp, Margret; Wigert, Helena; Höglund Arveklev, Susanna; Larsson, Stina & Berg, Linda: Drama Pedagogy in Specialist Nursing Education in Care for Children – Learning about Conflict Management. *Högskolepedagogisk skriftserie 2022:03*

Bakom våldets paradox

Patrik Nordell, fil mag. i filosofi och projektledare inom våldsförebyggande arbete.

Kontakt: patrik.nordell@gmail.com

Våld är ett komplext samhällsproblem som traditionella definitioner, fokuserade på medveten avsikt, inte fullt ut kan förklara. Detta leder till en paradox där omedvetna maktstrukturer och symboliskt våld ofta normaliseras, även i tider av oro. Denna föreläsning presenterar ett affektteoretiskt perspektiv baserat på Spinozas filosofi (Spinoza, 2001), särskilt hans skiftningens logik (Jaquet, 2016). Vi argumenterar för att våld inte primärt handlar om avsikt utan om affektiva flöden som begränsar andras handlingsutrymme. Våld börjar i kroppens små signaler – affekter – som uppstår före tankar och känslor och sprids mellan kroppar (Massumi, 1995).

För att förstå och motverka detta osynliga våld behöver vi utveckla affektiv läskunnighet (Nordell, 2025). Forumteater är en unik och inkluderande metod som möjliggör just detta. Genom att arbeta med kroppsliga uttryck och utforska situationer där det inte finns färdiga lösningar tränar forumteatern deltagare i att identifiera och transformera passiva affekter till aktiva (Spinoza, 2001), vilket ökar deras handlingskraft och förmåga att agera trots osäkerhet och tvivel. Metoden skapar ett möjlighetsrum där kollektiv kunskap byggs och förändring känns i kroppen, inte bara diskuteras.

Vi bjuder in till en fördjupning i dessa frågor och presenterar samtidigt vår nya handbok *Affekter och förändring: Handbok i våldsförebyggande arbete genom forumteater* (Nordell, Backlund & Koivisto, 2025). Handboken erbjuder praktiska verktyg för att leda forumteater och arbeta med kroppens förbisedda kunskap för att våldsförebygga och skapa tryggare miljöer. Detta är en viktig insats för att ”bädda mjukt i tider av oro” och stärka social och ekologisk hållbarhet genom drama och teater.

Referenser

Jaquet, C. (2016). Kropp och själ: Logiken om det ena eller det andra hos Spinoza. I C. Montan & F. Spindler (Red.), *Att läsa Spinoza* (s. 191–206). Tankekraft.

Massumi, B. (1995). The autonomy of affect. *Cultural Critique*, 31, 83–109.

Nordell, P. (2025). Bakom våldets paradox: Ett affektteoretiskt perspektiv [Opublicerat manuskript]. Nordell, P., Backlund, J., & Koivisto, M. (2025). *Affekter och förändring: Handbok i våldsförebyggande arbete genom forumteater*. Trinambai.

Spinoza, B. (1677/2001). *Etiken* (D. Lagerberg, Övers., 2. uppl.). Thales.

Är en annan skola möjlig?

Om utmaningen med att ge scenkonst mer utrymme i den finska grundskolan och läroplanen

PeD. Nina Dahl-Tallgren och Fil dr. Elsa Szatek, Konstuniversitetets Teaterhögskola /Uniarts Helsingfors

Kontakt: nina.dahl-tallgren@uniarts.fi, elsaszatek@gmail.com

Under läsåret 2024-2025 har ett arbete med att implementera scenkonst i den finska grundskolan påbörjats inom ramen för forsknings- och praktikutvecklingsprojektet Scenkonst med i lärandet (SMIL). Lärare i förskoleklass, åk 4 samt åk 7 har fått möjlighet att samarbeta med en konstnär inom cirkus, dans, drama, teater eller ordkonst under parollen en performativ pedagogik (Dahl-Tallgren 2024). Genom den performativa pedagogiken erbjuds eleverna att bli aktiva kunskapsaktörer i skärningspunkten mellan konstnärlig gestaltning, fantasi och faktakunskaper.

Arbetet följs och utvärderas av oss (Nina Dahl-Tallgren och Elsa Szatek) och i vårt teoretiska arbete inspireras vi av en postkvalitativ ansats (St. Pierre, 2021). Den post-kvalitativa ansatsen innebär bland annat att en del av studiens empiriska material har producerats genom arts-based-research metoder (ABR) samt analyserats genom en diffraktiv analys. Att generera forskningsmaterial genom ABR innebär att arbeta med konstnärliga material och metoder för att gå bortom det talade ordet (Barone & Eisner, 2011). Vidare ges mer utrymme till känslor, affekter och kropp större utrymme än vid exempelvis traditionella intervjuer (Szatek, 2023). Den diffraktiva analysen (Dahl-Tallgren, 2024) syftar till att utforska hur kunskap produceras i sammankopplingen mellan, plats, rum, affekt och material. I detta seminarium delar vi med oss av studiens arbetssätt och berättar hur de bidragit till några av studiens resultat med fokus på förskola och åk 4.

SMIL projektet har sitt säte vid Konstuniversitetets teaterhögskola (Uniarts) i Helsingfors och utforskar hur scenkonsten bidrar till läroplanens värdegrundsarbete, lärandemål och elevernas psykiska hälsa. Projektet ska skapa riktlinjer för hur scenkonst kan integreras i skolans lärmiljö i framtiden. Det centrala resultatet är forskningsartiklar och ett läroplansförslag för scenkonst med i lärandet inom förskolan och grundskolan. Läs mer om Smil här;

<https://www.uniarts.fi/sv/projekt/scenkonst-med-i-larande-smil/>

Referenser:

Barone, T., & Eisner, E. (2011). *Arts Based Research*. SAGE Publications.

Dahl-Tallgren, N. (2024). *Towards a Performative Pedagogy: An educational design study of three Theatre-In-Education programmes (Dissertation)*. Åbo Akademi University.

St. Pierre, E. A. (2021). Post qualitative inquiry, the refusal of method, and the risk of the new. *Qualitative Inquiry*, 27, 3–9. <https://doi.org/10.1177/1077800419863005>

Szatek, E. (2023). "Vi vill bli hörda!": *En studie om communityteater med unga tjejer och platsen som aktör* [Institutionen för ämnesdidaktik, Stockholms universitet]. <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:su:diva-217948>

Symposium of Drama pedagogy, Visuals, Pedagogical Scenography, Stories, Materials, and People

Theodora Salti, Doctoral Candidate, Faculty of Art and Design, University of Lapland;
Preschool-drama teacher, atelierista, (and pedagogista), City of Gothenburg

Kontakt: saltitheodora@gmail.com | thsalti@ulapland.fi

Theaters as Teaching Environments aims to strengthen the connection between drama pedagogy and Reggio Emilia pedagogical philosophy (more specifically, the metaphor of 100 languages and the use of the pedagogical environment as a third educator). It is a university course designed and taught by Theodora Salti at the University of Lapland as part of an action research project, conducted at the Visual Arenas Residency for Innovators in Art. The project employed Arts-Based Educational Action Research (Salti, 2023) and aimed to explore the interplay of drama pedagogy and pedagogical scenography—set design with an educational purpose—within teacher education (Salti, 2025). More specifically, it aimed to investigate how materials and spaces shape participants' engagement with them and how such experiences impact the participants' professional development.

Over a period of five weeks, eight participants with professional backgrounds and studies in preschool or primary education engaged in five 3-hour sessions. While experienced in pedagogy, the participants had little to no prior exposure to drama pedagogy, process drama, and/or pedagogical scenography practices. All participants provided informed consent for the use of photographs, video recordings, and other artefacts as research data.

This project integrated process drama methods with multimodal artistic expression, including writing, drawing, dancing, puppet-making, and improvisation. Pedagogical scenography served not merely as a visual or spatial frame but as an active pedagogical tool, encouraging participants to explore how designed environments and selected materials shape learning experiences. The study employed a posthumanist theoretical lens, positioning materials as co-actors in the teaching and learning process. Rather than passive props, materials were treated as dynamic collaborators in a mutual “dance” between human and more-than-human agents (Salti, 2025).

The project is currently in the data analysis phase, and some preliminary results suggest that engaging with drama pedagogy and pedagogical scenography has not only enhanced participants' creative confidence and professional repertoire but also fostered a deeper awareness of the relational agency of materials in educational contexts. The project contributes to transdisciplinary teaching discourse by demonstrating how the integration of drama pedagogy, visualization, sounds, storytelling, and material engagement can expand educators' approaches to embodied and arts-based teaching.

More information about Theodora Salti's research and educational resources is available at:

www.childrenoftheheartworld.com

Att bädda mjukt – Återkopplingens roll i teaterundervisning för barn i kulturskolan

Malin Larsson, doktorand estetiska ämnenas didaktik, dramapedagog, Stockholms universitet.

Adjunkt Institutionen för estetiska ämnen, Umeå universitet

Kontakt: malin.larsson@su.se

I en tid präglad av oro framstår kulturskolan och undervisning i olika konstarter på barns fritid som en möjlig fristad för barns och ungas skapande. Denna presentation bygger på en pågående doktorandstudie av drama- och teaterpedagogers arbete med återkoppling i undervisning inom kulturskolan. Studiens fokus ligger på vad återkopplingen riktas mot och vad den berättar om undervisningens innehåll. Genom observationer och intervjuer av pedagoger framträder ett omsorgsfullt förhållningssätt där barnens agens erkänns och deras idéer ges stort utrymme.

Genom Gert Biestas teoretiska perspektiv om pedagogisk omsorg och mötet med elever som subjekt prövar presentationen tankar om hur återkopplingen kan fungera både som skydd och som pedagogisk utmaning. Hur kan vi bädda mjukt och samtidigt främja växande, nyfikenhet och konstnärlig utveckling i kulturskolekontexten?

Referenser

Biesta, G. (2017). *Letting art teach*. ArtEZ Press.

Biesta, G. (2020). Risking ourselves in education: qualification, socialization, and subjectification revisited. *Educational Theory*, 70(1), 89 - 104

Biesta, G. (2019). *Undervisningens återkomst*. (Första utgåvan). Natur & kultur.

Manus med maskinen: ChatGPT, kreativitet och kroppsbaserat lärande i teaterklassrummet

Carsten Brosjö, fil. Mag i drama och tillämpad teater, lärare inom kulturskola och gymnasium. Kontakt: carsten.brosjo@gmail.com

När ChatGPT gör entré i teaterklassrummet uppstår inte bara nya arbetsformer – utan också nya känslolägen. För vissa väcker AI:s närvaro nyfikenhet och lekfullhet, för andra ett visst avståndstagande: Vems röst är det vi hör i manusen? Vad händer med kropp, röst och känsla när texten kommer från en maskin? I en tid präglad av teknologisk acceleration och AI-debatt blir klassrummet en plats där nyfikenhet tar lika mycket utrymme som kritisk reflektion.

Presentationens utgångspunkt är min magisteruppsats (Brosjö, 2025): en fallstudie i en gymnasieskolas teaterundervisning, där elever i en workshop fick använda ChatGPT som medskapare i manusarbete och ett efterföljande fokusgruppssamtal samt intervjuer med två teaterlärare om deras egna erfarenheter. Några elever beskrev hur AI kan ge nya idéer och hjälpa dem vidare när de kört fast, men också att stoltheten i att skriva något eget går förlorat. Lärarna påpekade att AI-genererat material riskerar att sakna den känslomässiga och kroppsliga närvaro som kännetecknar scenkonst, vilket i sin tur kan påverka hur både elever och publik engagerar sig i det som gestaltas. Genom studiens analys framträdde tre didaktiska dilemman som särskilt centrala: kreativitetens omdefiniering, ägandeskap och medskapande samt autenticitet och konstnärlig kvalitet.

Syftet med presentationen är att bidra till diskussionen om generativ AI i estetiska ämnen genom att visa hur dessa dilemman tar sig uttryck i konkret undervisningspraktik. Samtidigt vill jag bjuda in till samtal om generativ AI:s vara och icke-vara i teater- och dramaundervisning: Ska vi ha inslag av generativ AI i undervisningen? Hur integrerar vi i så fall denna teknologi i teaterklassrummet utan att förlora fokus på kropp, relation och estetiskt lärande?

Referenser

Barad, K. (2007). *Meeting the Universe Halfway: Quantum Physics and the Entanglement of Matter and Meaning* [Elektronisk resurs]. Duke University Press. <https://research-ebSCO-com.ezp.sub.su.se/linkprocessor/plink?id=06bb7485-afa8-3121-ba36-66de0f16f692>

Brosjö, C. (2025). *ChatGPT som manusförfattarei teaterklassrummet: En fallstudie om generativ AI i gymnasieskolans teaterundervisning* (Dissertation). <https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:su:diva-244332>

Cedervall, S. (2024). Drama och Artificiell intelligens: Nya möjligheter och utmaningar för dramapedagogens hantverksskunnande. *DRAMA*, 61 (2), 9–21. <https://doi-org.ezp.sub.su.se/10.18261/drama.61.2.4>

Hageback, N., & Hedblom, D. (2021). *AI for Arts* (1st ed.). CRC Press. <https://doi.org/10.1201/9781003195009>

Haraway, D. (2016). *Staying with the trouble: making kin in the Chthulucene*. Duke University Press. <https://doi.org/10.2307/j.ctv11cw25q>

Komposten eller Det fält som är satt i rörelse

Performance lecture

Anneli Einarsson, lektor i pedagogik med inriktning dramapedagogik, Malmö universitet. Anneli.Einarsson@mau.se

Sofia Cedervall, lektor i de estetiska ämnenas didaktik, inriktning drama, Stockholms universitet. sofia.cedervall@su.se

Malin Larsson, Doktorand inom de estetiska ämnenas didaktik, inriktning drama vid Stockholms universitet. Adjunkt Institutionen för estetiska ämnen vid Umeå universitet. malin.larsson@su.se

Eva Hallgren, Fil. dr. i drama och lektor i de estetiska ämnenas didaktik, inriktning drama Institutionen för Ämnesdidaktik (IÄD) Stockholms universitet. eva.hallgren@su.se

Julia Fries, doktorand i de estetiska ämnenas didaktik, inriktning drama, Stockholms universitet. Julia.fries@su.se

Kerstin Bragby, fil dr i drama och lektor i dramapedagogik, Södertörns högskola. kerstin.bragby@sh.se

Syftet med vår performance lecture är att belysa frågor kring drama som forskningsfält i Sverige. Vi tar avstamp i Eva Österlinds två artiklar *Dramaforskning i Sverige - två steg fram och ett tillbaka* (2009) och *Acting out of habits, can Theatre of the Oppressed promote change?* (2008). I den senare pekar Österlind på Bourdieus koncept habitus som beskriver människans tendens att vilja upprätthålla status quo. Kontinuitet är viktigt för att skapa stabilitet men kan också leda till stagnation (2008). I sin deskriptiva analys av svenska doktorsavhandlingar inom dramapedagogik åren 1971-2009 beskriver Österlind dramaforskningen som en arkipelag; dramaforskare är som utspridda öar och det finns ingen gemensam och utmanande diskussion som skulle kunna utveckla dramaforskningen som ett fält, vilket är något som Bourdieu ser som nödvändigt (2009). När dessa artiklar skrevs fanns det ingen professor i drama i Sverige och det var inte möjligt att doktorera i dramapedagogik. Femton år senare är situationen en annan. Hur ska vi se på dramaforskning i Sverige i dagens turbulenta tid? Vi instämmer med Österlind att "för att undvika att uppfinna hjulet på nytt är det nödvändigt att utgå från våra företrädares arbete" (2009) och vi ser att i den näringsrika kompost av dramaforskning som genomförts under årens lopp finns en outnyttjad potential. Men hur kan vi utmana oss själva och trots samhälleligt och akademiskt motstånd undvika att klamra oss fast vid status quo och våga ta steg in på okända marker. Hur möts vi i en öppen, ödmjuk men samtidigt uppfordrande dialog för att kunna utveckla det arbete vi tror på?

Performance lecture har på senare år utvecklats till en viktig praktik då den utmanar och utforskar pedagogik och konst genom att integrera element både av kunskapsförmedling och konstnärlig iscensättning (Ladnar, 2013). Med utgångspunkt i arts-based research och genom att utforska vad formen performance lecture kan innebära för det unika perspektiv och den unika kompetens som dramapedagoger har, har skapandet av vår performance lecture både haft funktionen som generering av material, som utgångspunkt för reflektion och analys och som meningsskapande i vår förståelse av dramapedagogik som forskningsfält.

Referenser

Österlind, E. (2008) Acting out of habits – can Theatre of the Oppressed promote change? Boal's theatre methods in relation to Bourdieu's concept of habitus. *Research in Drama Education*, 13:1, 71-82

Österlind, E. (2009) Dramaforskning i Sverige - två steg fram och ett tillbaka. Österlind, E. (2009). Dramaforskning i Sverige-två steg fram och ett tillbaka. *DRAMA: Nordisk dramapedagogisk tidsskrift*, (3), 16-23.

Dramaturgi som interdisciplinärt språk (Runda Bordssamtal)

Henrik Andersson, Lektor i scenisk gestaltning, Högskolan för Scen och Musik

Kontakt: henrik.andersson@hsm.gu.se

Syfte: Att diskutera potentialen att vid skapandet av ett sceniskt verk med aktörer från olika discipliner, forma en gemensam begreppsvärld, för en djupare förståelse av den egna och andras insatser och betydelser i helheten.

Metod: Att ställa frågor och ge förslag på tolkningar och genom detta skapa en gemensam begreppsvärld för att underlätta kommunikationen; ett språk.

Teori: Utifrån mitt arbete med tvärkonstnärliga projekt inom konstnärlig högskoleutbildning menar jag att dramaturgiska begrepp och analyser kan utgöra en grund för en gemensam interdisciplinär begreppsvärld som synliggör likheter och olikheter mellan konstarter och som kan underlätta repetitionsprocess och sammanvävning av olika discipliner. Jag ser dramaturgi som ett analysverktyg som ger distans till görande, komponerande och koreograferande. Genom dramaturgiska perspektiv kan vi sätta olikheter i samband med varandra, detaljer i relation till helhet och dynamik och rytm i en tidsram som består av process, repetition och föreställning. Jag utgår inte från aristotelisk dramaturgi med regler där varje handling måste följa en logisk linje, utan ett nät i vilket vi kan fånga upp betydelser ibland allt väsen. Till exempel intervallet av att vara meningsskapande - inte sträva efter autenticitet, utan hålla sig inom ett intervall eller spelrum som sorteras som sannolikt i den givna situationen. På detta sätt kan även ovana scenkonstnärer bli bättre på att lita på sin intuition och associationsförmåga och låta dessa val bli meningsbärande i ett tidsförlopp. Viktiga frågor som sätter fokus på dramaturgin: Vem och vad som agerar vad eller vem? Exakt hur? För vem och av vilken anledning?

Referenser

Brook, Peter. *The Shifting Point: Forty years of theatrical exploration 1946-1987*. New York: Methuen Drama, 1989.

Cveic, Bojana & Vujanovic, Ana. *Toward a trans individual self: A study in social dramaturgy*. Milano: Bianca & Volta 2022.

Lysander, Per. "Berättelsens grundmodul." i *Berättelse och kunskap*, 99-105. Stockholm: EO Grafiska, 2006.

Molander, Bengt. *Kunskap i handling*. Borgå: Bookwell AB, 2011

Smeds, Barbro. Skakande situationer: "En resa i identitet och igenkänning." i *Berättelse och kunskap*, 141-183. Stockholm: EO Grafiska, 2006.

Att mötas i och genom berättelser (Workshop)

– hur man kan bädda mjukt för varandra genom dramapedagogik och berättande i åldersintegrerade grupper

Berättande workshop med Erika Silfver och Maria Ottosson, dramapedagoger och lärare på kursen Storymaking på Blekinge folkhögskola, Region Blekinge.

Kontakt: erika.silfver@regionblekinge.se, maria.ottosson@regionblekinge.se

Sedan några år arbetar Maria och Erika med kombinerade kurser där deltagare på den ettåriga kursen Storymaking läser tillsammans med skolans seniordeltagare. Detta innebär att det i samma grupp kan finnas deltagare mellan 19 och 90 år. Denna mångfald av åldrar och livserfarenheter i rummet gör tillgången till berättelser, reflektionsytor och perspektiv i det närmaste oändlig.

Som deltagare och pedagog i dessa sammanhang ges man rika tillfällen att öva sig i lyssnandets konst genom att ta del av varandras berättelser. Att samtidigt få omfamna och omforma sina egna berättelser kan luckra upp kantigheter och bidra till att vi bäddar mjukare för oss själva och för varandra.

Under denna workshop berättar Maria och Erika om sina erfarenheter och reflektioner kring vad i dramapedagogiken som möjliggör och är en förutsättning för detta sätt att arbeta med berättelser. Vilka möjligheter, men även risker finns det med att mötas genom berättelser i åldersintegrerade grupper? Kan man bädda för mjukt med dramapedagogikens inkluderande form? Under workshopen blandas berättande med praktiska övningar och samtal.

Referenser

Arvidsson, A., & Wolanik Boström, K. (2022). *Det berättas...!?: muntligt berättande som självförståelse, estradkonst och kulturarv*. Retrieved from <https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:umu:diva-190957>

Henricsson, O, & Lundgren, M. (2016). *Muntligt berättande i flerspråkiga klassrum*. Studentlitteratur.

Junker, I & Rehnman, M (2019). *Muntligt berättande: en handbok*. Fabula Storytelling Förlag.

Ronström, O., Drakos, G., & Engman, J. (Eds.). (2013). *Folkloristikens aktuella utmaningar? vänbok till Ulf Palmfelt*. Retrieved from <https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:hgo:diva-1774>

Thomsen, Pia. (2013) *Det berättande barnet*. Studentlitteratur.

Kroppsliga erfarenheter i metaforer – en kollaborativ performance workshop

Lärande & samhälle. Kultur, språk, medier. Malmö universitet.

Anneli Einarsson, lektor i pedagogik med inriktning dramapedagogik. anneli.einarsson@mau.se

Jimmy Offesson, adjunkt, lärarutbildningen. Jimmy.Offesson@mau.se

Jessica Droppe, adjunkt, lärarutbildningen. jessica.sundell.droppe@mau.se

Syftet med vår workshop är att dela med oss av våra erfarenheter av att ha skapat tre performance lectures och att inbjuda deltagarna till ett fortsatt utforskande av vad denna heterodoxa hybridform (Cerezo, 2016) kan innebära inom det dramapedagogiska fältet och i högre utbildning. Utifrån vår samlade kunskap om dramapedagogik, teori och konstnärliga processer har vi i vårt arbete utforskat kollaborativ autoetnografi som metod, där en mångfald av modaliteter har fungerat som metodologiska verktyg, datagenerering, analys och representationer. I kollaborativ autoetnografi utforskas subjektivitet i kollektiva processer och ger därmed bidrag till professionell utveckling; ett djupare lärande om en själv, det kreativa samspelet och kunskapsobjektet (Miyahara & Fukao, 2022). Den cykliska processen av subjektiva reflektioner integrerat med gemensamma improvisationer har bildat innehåll för våra performance lectures och samtidigt material för analys vilken redogörs i en kommande artikel.

Med avstamp i dramapedagogik kan uttrycksformen performance lecture utmana det vetenskapliga paradigmet som innebär att viktiga element som erfarenheter, experimentellt utforskande och kollektiv reflektion riskerar att gå förlorade. Det innefattar den rationalistiska utbildningskultur (Biesta, 2011) och epistemologiska kolonisering (Carlberg, 2015) som för närvarande försvårar möjligheterna för estetiska kunskapsformer och bildningsprocesser att utvecklas. Vi vill lyfta fram ett grundläggande element inom dramapedagogik såsom den karnevaliska leken och skrattet, plats och tid, fysiskt material, kroppens och känslornas betydelse, ger plats åt det mänskliga. I performance lectures kan dessa element integreras med teori och kunskapsbildning och därigenom frigöra inspiration och hopp i en orolig värld.

I vårt utforskande arbete har metaforer kommit att få en vidgad betydelse. Lakoff och Johnson (1980) menar att allt mänskligt tänkande är metaforiskt grundat i kroppslig erfarenhet, vilket de kallar konceptuell metafor-teori. Centralt i denna teori är att vi förstår abstrakta begrepp till exempel "livet är en resa" genom det kroppsliga. Lakoff & Johnsons bidrag till vår process innebär att metaforer inte bara rör språk, utan även det kroppsliga, rumsliga och performativa.

Referenser

- Biesta, Gert. (2011). *God utbildning i mätningens tidevarv*. (1. uppl.) Stockholm: Liber.
- Carlberg, Ingrid. (2015). *Kunskapskulturer och undervisningspraktiker*. Göteborg: Daidalos AB
- Cerezo, B. (2016). How to open my eyes? The performance-lecture as a method within artistic research. *Networking Knowledge: Journal of the MeCCSA Postgraduate Network*, 9(3).
- Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). The metaphorical structure of the human conceptual system. *Cognitive science*, 4(2), 195-208.
- Miyahara, M., & Fukao, A. (2022). Exploring the use of collaborative autoethnography as a tool for facilitating the development of researcher reflexivity. *System*, 105, 102751.

Drömmen som motstånd – dramapedagogik i en tid av oro

Workshop + rundabord-samtal

Thomas Karlsson & Ann-Margret Lindgren Johansson, dramapedagoger/legitimerade teaterlärare, Sturegymnasiet, Halmstad

Svea Melin, Stella Larsnäs & Sam Olander, teaterlever, Sturegymnasiet

Kontakt: thomas.karlsson@halmstad.se / ann-margret.lindgren-johansson@halmstad.se

I ett samtida utbildnings- och samhällsklimat som präglas av ökade krav på effektivitet, mätbarhet och standardisering, samtidigt som unga människor uttrycker ett växande behov av meningsskapande arenor, aktualiseras frågan om dramapedagogikens fortsatta relevans. Problemformuleringen för denna workshop är därför: Hur kan dramapedagogiken i en tid av oro och hårdnande strukturer upprätthålla sin roll som både kritiskt motstånd och omsorgsfullt rum för utveckling, trygghet och gemenskap?

Workshopen utgår från elevernas arbete med Shakespeares *En midsommarnattsdröm*. Historiskt har pjäsen ofta satts upp i samhälleligt oroliga tider, och fungerar därmed som ett konstnärligt svar på kris. Genom att iscensätta ett ”drömmigt rum” vill eleverna skapa en frizon där fantasi, gemenskap och estetisk förtätning kan ge publiken en tillfällig paus från samtidens hårdhet. Detta anknyter till Száteks (2021) beskrivning av drama som en dubbel praktik: en plats för kritisk reflektion och motstånd, men också en omsorgsfull miljö som ”bäddar mjukt” och skapar trygghet.

Deltagarna får under workshopen pröva två till tre övningar kopplade till den konstnärliga processen. Övningarna relaterar till Sternudds (2000) dramapedagogiska perspektiv och syftar till att undersöka hur drama kan bidra till empati, självförståelse och konstnärligt mod. Eleverna delar samtidigt reflektioner över de utmaningar de mött som skådespelare och medskapare, där konstnärlig frihet ständigt balanseras mot struktur och ansvar.

Avslutningsvis hålls ett rundabordsamtal där elevernas erfarenheter sätts i dialog med lärarnas samlade femtioåriga praktik inom dramapedagogik i gymnasieskolan. Här diskuteras spänningen mellan dramapedagogik som kritiskt motstånd och som omsorgspraktik, och hur denna dubbla funktion kan förstås i dagens utbildningskontext.

Sammanfattningsvis vill workshopen belysa dramapedagogikens potential att förena konstnärligt skapande med personlighetsutveckling, och därigenom utgöra en hållbar motkraft mot samtidens hårdnande krav. Genom att erbjuda unga människor en arena för meningsskapande, handlingskompetens och kreativt mod, kan drama fortsätta spela en central roll i både utbildning och samhälle.

Referenser

Ahlstrand, P. & Remfeldt, J. (2020). Att undervisa i teater. Studentlitteratur.

Sternudd, M.M. (2000). Dramapedagogik som demokratisk fostran. Avhandling, Uppsala Universitet

Szatek, E. (2023). ”Vi vill bli hörda!” En studie om communityteater med unga tjejer och platsen som aktör. Avhandling, Stockholm: Stockholms universitet.

Att gestalta föreställningsvärldar (Workshop)

– en workshop med dramapedagogik och skönlitteratur i gymnasieskolans svenskundervisning

Charlotte Flensburg, doktorand i ämnesdidaktik vid Institutionen för didaktik och pedagogisk profession samt universitetsadjunkt i teaterdidaktik och dramapedagogik vid Högskolan för scen och musik, Göteborgs universitet.

Kontakt: charlotte.flensburg@gu.se

Workshopen är en pilotworkshop inför en designstudie som genomförs inom ramen för min doktorsavhandling. En liknande undervisningsdesign som den som används i studien kommer att erbjudas konferensdeltagarna utifrån känd skönlitteratur, i det här fallet en klassisk folksaga.

I tider med nedläggningar av estetiska ämnen i skolan och minskade bidrag till kulturverksamhet i samhället finns ett behov av konstnärliga uttrycksformer som utmanar oss att tänka annorlunda. Om vi rent fysiskt kan kliva in i varandras litterära föreställningsvärldar (Langer, 1995) kan vi på ett fördjupat plan lära känna en annan människa och se både ”särskiljande” och ”allmänmänskliga” drag (Svenska ämnesplan, 2025). Syftet med studien är att undersöka om mötet mellan dramapedagogik och skönlitteratur kan skapa förståelse för hur konstnärliga uttrycksformer kan bidra till subjektsblivande (Biesta, 2019) genom bildning som kunskapsprocess. *Kan elever genom dramapedagogiska gestaltningar utveckla texträrlighet och litterära föreställningsvärldar, och i så fall hur?*

Undervisningen omfattar dramapedagogiska moment: statyer, fysiska gestaltningar av litteraturens karaktärer, visualiseringar, rollmöten och improvisationer. I den kommande studien kommer dessa moment att filmas och analyseras enligt *Intertextual content analysis* (ICA) (Halleson & Visén, 2018). De fyra dimensionerna i Langers teori om litterära föreställningsvärldar sammankopplas med Bundys begrepp om *estetiskt engagemang* (2003). Workshopdeltagarna får möjlighet att reflektera över det praktiska arbetet och undervisningens möjligheter att utveckla texträrlighet och estetiskt engagemang i svenskämnet på gymnasiet.

Referenser

Biesta, G. J. J. (2019). *Undervisningens återkomst*. Natur och kultur.

Bundy, P. (2003). Aesthetic Engagement in the Drama Process. *Research in Drama Education: The Journal of Applied Theatre and Performance*, 8(2), 171–181.

<https://doi.org/10.1080/13569780308333>

Halleson, Y., & Visén, P. (2018). Intertextual content analysis: an approach for analysing text-related discussions with regard to movability in reading and how text content is handled. *International Journal of Research & Method in Education*, 41(2), 142–155.

<https://doi.org/10.1080/1743727X.2016.1219981>

Langer, J. A. (1995). *Litterära föreställningsvärldar. Litteraturundervisning och litterär förståelse*. Daidalos.

Svenska [läroplan]. (1970). Skolöverstyrelsen. <https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/31215>

Hur kan dramapedagogik erbjuda blivande lärare på grund- och gymnasienivå verktyg för att undervisa om sexualitet, samtycke och relationer? (Workshop)

Sara Hawén, universitetsadjunkt och dramapedagog, Göteborgs universitet

Kontakt: sara.hawen@gu.se

Sexualitet, samtycke och relationer är centrala teman i dagens samhälle och spelar en viktig roll i att främja elevers hälsa och välbefinnande. Skolinspektionen har påpekat att kvaliteten i undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer behöver förbättras, och att eleverna önskar mer samtal om för dem verklighetsnära situationer. Trots detta saknar många lärare tillräcklig utbildning och resurser för att undervisa om dessa ämnen på ett effektivt sätt.

Detta är bakgrunden till att sexualitet, samtycke, identitet och relationer sedan 2022 är examensmål i lärarutbildningarna. Enligt Skolverket ska kunskapsområdet främja elevernas hälsa och välbefinnande, stärka förmågan att göra medvetna och självständiga val, och bidra till förståelse för egna och andras rättigheter.

I denna workshop kommer jag ge exempel på hur vi som dramapedagoger och lärarutbildare arbetar med blivande lärare på grund- samt gymnasienivå. Hur sätter vi som lärare ramar för det demokratiska samtalet när det kommer till frågor om sexualitet, samtycke och relationer för unga? Hur kan vi genom dramaövningar stärka ungas förmåga till samspel och kommunikation och stärka ungas kunskaper om egna och andras rättigheter? Hur kan vi göra ämnet pratbart och samtidigt skydda elevernas och vår egen integritet? Och hur kan vi göra undervisningen relevant och tillgänglig för barn och unga i olika åldrar?

Referenser

Ceder, S., Gunnarsson, K., Planting-Bergloo, S., Öhman, L. & Arvola Orlander, A. (2021) *Sexualitet och relationer. Att möta ett engagerande och föränderligt kunskapsområde i skolan*. Studentlitteratur.

Skolinspektionen. (2025). *Kvaliteten i undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer behöver bli bättre*.

Skolverket. (2022). *Skapa trygghet för lärande: Om skolans arbete mot mobbning, trakasserier och kränkande behandling*.

Sternudd, M.M.F. (2000). *Dramapedagogik som demokratisk fostran? Fyra dramapedagogiska perspektiv: dramapedagogik i fyra läroplaner*. Diss. Univ. Uppsala.

På gemensamt besök i Berättandets rike och Berättelsens värld – lärarstudenter berättar om händelser som berört dem (Workshop)

Ola Henricsson, universitetslektor, Göteborgs universitet. Kontakt: ola.henricsson@gu.se

Lärarstudenter behöver få tid och möjlighet att reflektera över händelser som berört dem under deras VFU. Genom att låta dem berätta anekdoter om händelser som berört dem så konkretiseras och gestaltas emotionella och sinnliga levda erfarenheter. Genom att, mellankroppsligt (Young, 2000, 2011), dela berättelser förhandlas och skapas en mening av upplevelserna. Genom deras berättande om händelser som berört dem förenas också teori med praktik genom att teoretiska *delar* begrepp, fenomen och abstraktioner återförs till en meningsskapande *helhet* i med levda aspekter i form av muntligt berättande.

Workshopen syftar till att reflektera över några av det muntliga berättandets unika aspekter samt ta del av narrativ teori och metod som rör muntligt berättande inom utbildningsvetenskaplig forskning. Utifrån Katharine Youngs (1987, 2000, 2011) fenomenologiska beskrivning av det muntliga berättandets upplevelsevärldar får deltagarna i den här workshopen undersöka olika aspekter av muntligt berättande. Deltagarna får ta del av övningar och lekar och berätta ur olika genrer som, exempelvis, anekdoter, sagor och sägner.

Ola Henricsson (2022) skrev sin avhandling om grundskollärares muntliga berättande som sammanvävt med vardaglig undervisning.

Referenser

Henricsson, O. (2022). ”Som att hålla tiden i sin hand”: didaktiskt perspektiv på muntligt berättande. Diss. (sammanfattning). Göteborgs universitet.

Young, K. (1987). *Taleworlds and Storyrealms – The Phenomenology of Narrative*. Martinus Nijhoff Publishers.

Young, K. (2000). Gestures and the phenomenology of emotion in narrative. *Semiotica* 131(1/2), 79–112. <http://doi.org/10.1515/semi.2000.131.1-2.79>

Young, K. (2011). Gestures, Intercorporeity, and the Fate of Phenomenology in Folklore. *Journal of American Folklore* 124(492), 55–87. <http://doi.org/10.5406/jamer-folk.124.492.0055>

Act Out – new forms of youth empowerment, social inclusion and active participation via forum theatre methodologies (Workshop)

Pia Goldbecker & Sangeeta Chauhan, Forumteaterföreningen i Sverige:

Kontakt: actout.youth.empowerment@gmail.com

In a time marked by growing polarisation across Europe, Act Out explores how Theatre of the Oppressed methods (Boal, 1985; 2002), more specifically, the Methodology of Polarisation (MoP), developed by Chen Alon and others from Combatants for Peace in Israel-Palestine can help navigate existing polarisation within the European context. The project aims to bring together socially divided groups and make theatre tools more accessible to address polarisation. It is a collaboration between Forumteaterföreningen i Sverige, BEST in Austria, Erasmus+ and the European Union.

Combining interviews with practitioners from Combatants for Peace, Afghanistan Human Rights and Democracy Organization (AHRDO) and Formaat in the Netherlands, along with documented materials and performances, Act Out investigates how the MoP can function as a conflict transformation method of polarisations within the European context. Workshops conducted with social workers and youth in Malmö, as well as workshops with theatre-pedagogy students & theatre-pedagoges at Malmö University, served as a testing ground for adapting tools.

ActOut created an interactive Toolbox for Polarisation, intended for educators and community workers with no prior theatre experience. This toolbox is envisioned as an open, evolving resource that can be used and developed continuously. It aims to help to start engaging with polarisation via Theatre of the Oppressed methods, inviting for dialogue, understanding and rehumanisation.

References

Boal, A. (1985). *Theatre of the Oppressed*. Pluto press.

Boal, A. (2002). *Games for Actors and Non-Actors*. Routledge.

Formaat (2023). *Bridging the Divide*. Performance.

Combatants for Peace & Formaat. (2023). *Documentation*. Youtube.

ActOut Toolbox and information: <https://forumteater.wordpress.com/news-dissemination/>

Act out project is funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Swedish Agency for Youth and Civil Society (MUCF). Neither the European Union nor MUCF can be held responsible for them. 2023-3-SE02-KA210-YOU-000175396